

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKACASI
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

Рўйхатга олинди
№ MD.1-197
2019 йил

“Стоматология”

Йўналиш бўйича олий таълим муассасалари педагог кадрларини
кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг ўқув дастури

Тошкент – 2019

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРАТИНИ**

**ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ПЕДАГОГ ВА РАХБАР КАДРЛАРИНИ
ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШНИ
ТАШКИЛ ЭТИШ БОШ ИЛМИЙ - МЕТОДИК МАРКАЗИ**

**ТОШКЕНТ ТИББИЁТ АКАДЕМИЯСИ ҲУЗУРИДАГИ ПЕДАГОГ
КАДРЛАРИНИ ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ
ОШИРИШ ТАРМОҚ МАРКАЗИ**

*Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури Олий ва ўрта махсус,
касб-ҳунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-устувий бирлашмалар фаолиятини
Мувофиқлаштирувчи қанғанининг*

2019 йил 18.10 даги 5 - сонли бадиннома билан маъқулланган

Тузувчилар: "Ўзбекистоннинг миллий тикланишдан миллий юксалиш
босқичида олий таълим вазифалари" модули: с.ф.д., проф.
Н.Эргашев, ф.ф.д., проф. Н.Саифназаров, ф.ф.д., проф.
М.Қиҳхорова, с.ф.д., доц. Т.Алимурдонов.

"Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишнинг норматив-
ҳуқуқий ҳужжатлари" модули: ю.ф.и., доц. В.Тошмалоев,
ю.ф.и., доц. Х.Тўғиева, доц. в.б. А.Раҳмонов.

"Педагогнинг инновацион фаолиятини ривожлантириш"
модули: и.ф.д., проф. П.Муслимов, и.ф.д. М.Миродиёва, и.ф.ф.д.
Г.Н.Ибраҳимова, катта ўқитувчи Р.Илмухамедов,
М.Матназарова, Н.Хақишарова, А.Тўраев, М.Иниязоров,
Д.Қунарбаса.

"Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шаклий,
касбий ахборот майдонини такомиллаштириш" модули:
и.ф.д., проф. Ф.Зокирова, и.ф.ф.д. (PhD) М.Файзилова, и.ф.ф.д.
(PhD) Т.Шоймурдонов, ўқитувчилар А.Обадов, И.Чериев,
А.Хотимов, Г.Отказурдов.

"Амалий хорижий тилини ўрганишнинг интенсив усуллари"
модули: катта ўқитувчилар Ф.Бойсариева, Н.Джабборова,
Ш.Файзуллаева, У.Ганиева.

"Таълим жараёнини бошқаришда тизимли таҳлил ва қарор
қабул қилишнинг замонавий технологиялари" модули: т.ф.д.,
проф. А.Валдашев, в.с.ф.и. Х.Алимов, ф.-м.ф.и., доц. В.Каримова,
"Махсус фанлар" бўйича: т.ф.и., доцент Л.А.Абдуазимова.

Тақрибчилар: Жапубий Корея Униси университети "Профилактик
стоматология" кафедраси mudiri профессор Ёаек Ил Ким,
т.ф.д., доцент Ш.Б.Даминова

Ўқув дастури Тошкент тиббиёт академияси Кенгашининг қарори билан тасдиқлаш таъсисга
қўйилган (2018 йил _____ даги _____ -сонли бадиннома)

Кириш

Дастур Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги
"Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта
тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-
тадбирлари тўғрисида"ги ПФ-4732-сонли, 2017 йил 7 февралдаги
"Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар
стратегияси тўғрисида"ги ПФ-4947-сонли, 2019 йил 27 августдаги "Олий
таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларининг узлуксиз малакасини
ошириш тизимини жорий этиш тўғрисида"ги ПФ-5789-сонли Фармонлари,
шунингдек 2017 йил 20 апрелдаги "Олий таълим тизимини янада
ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПК-2909-сонли Қароридан
белгиланган устувор вазифалар мазмунидан келиб чиққан ҳолда тузилган
бўлиб, у олий таълим муассасалари педагог кадрларининг касб маҳорати
ҳамда инновацион компетентлигини ривожлантириш, соҳага онд илгор
хорижий тажрибалар, янги билим ва малакаларни ўзлаштириш, шунингдек
амалиётта жорий этиш кўникмаларини такомиллаштиришни мақсад қилади.

Дастур доирасида берилётган мавзулар таълим соҳаси бўйича педагог
кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмуни, сифати ва
уларнинг тайёргарлигига қўйиладиган умумий малака талаблари ва ўқув
режалари асосида шакллантирилган бўлиб, унинг мазмуни Ўзбекистоннинг
миллий тикланишдан миллий юксалиш босқичида олий таълим вазифалари,
таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишнинг норматив-ҳуқуқий
ҳужжатлари, илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат, таълим
жараёнларида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш, амалий
хорижий тил, тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари, махсус фанлар
негизида илмий ва амалий тадқиқотлар, ўқув жараёнини ташкил этишнинг
замонавий услублари бўйича сўнгги ютуқлар, педагогнинг креатив
компетентлигини ривожлантириш, глобал Интернет тармоғи, мультимедиа
тизмларидан фойдаланиш ва масофавий ўқитишнинг замонавий
шакллари қўллаш бўйича тегишли билим, кўникма, малака ва
компетенцияларни ривожлантиришга йўналтирилган.

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишининг ўзига хос
хусусиятлари ҳамда долзарб масалаларидан келиб чиққан ҳолда дастурда
тингловчиларнинг махсус фанлар доирасидаги билим, кўникма, малака
ҳамда компетенцияларига қўйиладиган талаблар такомиллаштирилиши
мумкин.

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури қуйидаги
модулар мазмунини ўз ичига камраб олади:

I. Олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари

1.1. Ўзбекистоннинг амалий таълимидан амалий юксалиш босқичида олий таълим вазифалари

1.2. Таълим-тарбия жараёнларини таълим этишнинг норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари

II. Илғор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

2.1. Педагогнинг инновацион фаолиятини ривожлантириш.

2.2. Тиббий педагогларда тадқиқотчилик компетентлигини ривожлантириш

III. Таълим жараёнларида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш

3.1. Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини такомиллаштириш.

3.2. Тиббиётда рақамли трансформация

IV. Амалий хорижий тил

4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишнинг интенсив усуллари.

V. Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари

5.1. Таълим жараёнини бошқаришда тизимли таҳлил ва қарор қабул қилишнинг замонавий технологиялари.

5.2. Далилларга асосланган тиббиёт

VI. Махсус фанлар

6.1. Стоматологияда илмий-услубий янгиллик ва ютуқлар.

6.2. Стоматология фанларини ўқитишга замонавий ёндашувлар

VII. Малакавий аттестация

Курснинг максоди ва вазифалари

Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш курсининг максоди педагог кадрларнинг инновацион ёндашувлар асосида ўқув-тарбиявий жараёнларни юксак илмий-методик даражада лойihalаштириш, соҳадаги илғор тажрибалар, замонавий билим ва малакаларни ўзлаштириш ва амалиётга жорий этишлари учун зарур бўладиган касбий билим, кўникма ва малакаларини такомиллаштириш, шунингдек уларнинг икодий фаоллигини ривожлантиришдан иборат.

Курснинг вазифаларига қуйидагилар кирди:

- “Стоматология” йўналишида педагог кадрларнинг касбий билим, кўникма, малакаларини такомиллаштириш ва ривожлантириш;

- педагогларнинг икодий-инновацион фаоллик даражасини ошириш;

- мутахассислик фанларини ўқитиш жараёнига замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва хорижий тилларни самарали татбиқ этилишини таъминлаш;

- махсус фанлар соҳасидаги ўқитишнинг инновацион технологиялари ва илғор хорижий тажрибаларини ўзлаштириш;

“Стоматология” йўналишида қайта тайёрлаш ва малака ошириш жараёнларини фан ва ишлаб чиқаришдаги инновациялар билан ўзаро интеграциясини таъминлаш.

Курс якунида тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакалари ҳамда компетенцияларига қўйиладиган талаблар:

“Олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари”, “Илғор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат”, “Таълим жараёнларида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш”, “Амалий хорижий тил”, “Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари” модуллари бўйича тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакаларига қўйиладиган талаблар тегишли таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмун, сифати ва уларнинг тайёргарлиги ҳамда компетентлигига қўйиладиган умумий малака талаблари билан белгиланади.

Махсус фанлар бўйича тингловчилар қуйидаги янги билим, кўникма, малака ҳамда компетенцияларга эга бўлишлари талаб этилади:

Тингловчи:

- стоматология йўналиши фанининг асосий назарий ва амалий соҳаларда эришган ютуқлари, муаммолари ва уларнинг ривожланиш истикболларини;

- стоматология фанини фундаментал ва амалий жиҳатларини;

- стоматология йўналиши соҳасидаги инновацияларни ва таълим технологияларини ўқув жараёнига татбиқ этишнинг назарий ва амалий асослари;

- стоматология йўналиши соҳасидаги мутахассисларга қўйиладиган замонавий талабларни;

- стоматология йўналиши касалликлар ташхислаш ва даволаш стандартларини янги ўқув услубий шаклида ўқитишни;

- стоматология йўналиши касалликларини ўқитиш жараёнида масофавий таълим шаклини жорий этиш

- стоматология жарохлик, терапевтик, ортопедик ва ортодонтик касалликларида инновацион даволаш усулларини ўқитишни

- стоматология илмий-услубий янгиллик ва ютуқларини;

-стоматология йўналиши касалликларининг кечмиш хусусиятларини билиши керак;

Тингловчи:

- стоматология фанларини ўқитишда замонавий ёндашувлар
- стоматология йўналиши фанларини ўқитишда илгор таълим технологияларидан самарали фойдаланиш;
- стоматология йўналиши касалликларининг даволашни ўқитиш жараёнига ҳар томонлама ёндашиш;
- стоматология йўналиши касалликларга демографик муаммолардан келиб чиққан ҳолда ташхис қўйиш;
- замонавий диагностика, даволаш ва профилактика усулларидан самарали фойдаланиш мезонларини ўқитиш;
- стоматология йўналиши касалликларининг илгор усулларидан фойдаланган ҳолда даволаш босқичлари қўникмаларига эга бўлиши лозим.

Тингловчи:

- стоматология йўналиши соҳасида замонавий диагностика усулларидан фойдаланиш;
- стоматология йўналиши касалликларини дифференциал диагностика ва ташхис қўйиш
- стоматология йўналиши касалликларининг даволаш режасини тузиш ва клиник касаллик тарихини тўлдирish
- стоматология йўналиши даволашда юқори технологияларни қўллаш
- стоматология йўналиши касалликларида профилактикани қўллаш
- стоматология йўналиши фанларини ўқитишда муаммолар педагогик вазиятларга инновацион ёндашиш малакаларига эга бўлиши зарур.

Тингловчи:

- стоматология йўналиши касалликлар диагностикасида ва даволашда замонавий илмий-услубий янгиликларни қўллаш;
- стоматология йўналишида учрайдиган шовинлиқ ҳолатларда тез ёрдам кўрсатиш мезонларини;
- стоматология йўналишида кам инвазив усулларни қўллаш;
- стоматология йўналиши касалликларни даволашда лазер технологияларидан ва 3d технологияларидан фойдаланиш;
- беморларнинг жисмоний, руҳий, клиник ва умумий хусусиятларини инобатта олган ҳолда даволаш усулларини қўллашни бўлиши лозим.

Курс ҳажми

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курси 288 соатни ташкил этади. Ўқув юклагани ҳажми ҳафтага 36 соат этиб белгиланган. Аттестациядан муваффақиятли ўтган курс тингловчиларига Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги ПФ-4732-сон Фармони 3-илоvasи билан тасдиқланган давлат намунасидаги малака аттестати бериллади.

“СТОМАТОЛОГИЯ” ЙЎНАЛИШИ БЎЙИЧА ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА МАЛАКА ОШИРИШ КУРСИНИНГ ЎҚУВ МОДУЛЛАРИНИНГ МАЗМУНИ

ОЛИЙ ТАЪЛИМНИНГ НОРМАТИВ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ

1.1. Ўзбекистоннинг миллий тикланишдан миллий юксалиш босқичида олий таълим вазифалари.

Ўзбекистон мустақил демократик тараққиётининг миллий тикланиш босқичида жамият ривож ва таълим-тарбия соҳасидаги амалга оширилган вазифалар. Ўзбекистоннинг мустақил демократик тараққиёт йўли. Миллий тикланиш босқичи ва унинг ўзига хос хусусиятлари. Жамият ривожда демократия моделларининг ҳисса-қислиги. Мамлакатимизда демократик ислохотлар ва фуқаролик жамиятини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари. Мустақил демократик тараққиёт йўлида эришилган ютуқлар ва муаммолар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёев демократик ислохотларни изчил давом эттириш тўғрисида ва унинг амалий, конструктив характери. Ўзбекистон тараққиётининг миллий юксалиш босқичида ҳаракатлар стратегиясининг ишлаб чиқилиши ва унинг устувор йўналишлари. “Халқ давлат идораларига эмас, давлат идоралари халққа хизмат қилсин” гояси. Халқ қабулхоналари ва виртуал қабулхоналар ҳамда Давлат хизматлари агентлигининг ташкил этилиши – мамлакатимизда демократик ислохотларни жадаллаштиришнинг муҳим омил сифатида. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг БМТ Бош Ассамблеясининг 72-Сессиясидаги нутқининг асосий йўналишлари.

Маъмурий ислохотлар концепцияси. 2019-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини инновацион ривожлантириш стратегияси. Ўзбекистон Республикаси Мақтабгача таълим ва Халқ таълими тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциялари. Ўзбекистон Республикасида Оила институтини мустаҳкамлаш концепцияси.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаларида ижтимоий ривожланишнинг устувор вазибалари.

Илим-фан ва таълим-тарбия – демократик жамият ривожланишнинг энг зарурий асоси. Талабалар ўртасида миллий мустақиллик ғоялари асосида маънавий-ахлоқий ва тарбиявий ишларни олиб бориш принциплари. Ёшлар, оила, маҳалла, дин ва хотин-қизлар масалаларига оид давлат дастурларининг асосий йўналишлари. БМТнинг “Хотин-қизларга нисбатан камситишнинг ҳар қандай шакллариغا барҳам бериш тўғрисида”ги Конвенцияси. Халқаро нормалар ва ҳуқуқий стандартларга мувофиқ аёлларнинг ҳуқуқларини таъминлашда Хотин-қизлар қўмитасининг роли ва ваколатлари.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёевнинг ёшлар маънавиятини юксалтириш ва уларнинг бўш вақтларини мазмунли ташкил этиш бўйича бешта муҳим ташаббуси.

1.2. Таълим-тарбия жараёниларини ташкил этишнинг норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари.

Жамиятда ижтимоий муносабатларни ҳуқуқий тартибга солиш. Таълим соҳасини бошқаришнинг ҳуқуқий асослари. Олий ва ўрта махсус таълим соҳасида бошқарувни ислоҳ қилиш ҳамда олий ва ўрта махсус таълим тизимига бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари.

Таълим соҳасига оид қонун ҳужжатлари ва уларнинг мазмуни. Педагог ходимларнинг меҳнат муносабатларини тартибга солиш. Коррупцияга қарши курашнинг ҳуқуқий асослари ва унинг олдини олиш омиллари. Коррупцияга қарши курашни соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари. Таълим муассасаларида коррупцияни олдини олиш ва унга қарши курашнинг ҳуқуқий ва маънавий-маърифий асослари. Халқаро меҳнат ташкилоти. Ўзбекистоннинг Халқаро меҳнат ташкилоти билан самарали ҳамкорлиги. Ўзбекистон ратификация қилган Халқаро меҳнат ташкилоти конвенциялари. Олий ўқув юртлиги профессор-ўқитувчиларининг инсон ҳуқуқлари. Гендер муаммолари ва ўқув жараёнида гендер-дифференцияланган ҳуқ-атворнинг таъсирини ҳисобга олиш масалалари.

Қонуности ҳужжатлари тушунчаси ва уларнинг турлари. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Олий таълим тизимига оид қабул қилган фармонлари, қарорлари ва фармойишлари. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Олий таълим тизимига тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг таълим-тарбия жараёнини ташкил этишга оид норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари. Давлат таълим стандартлари, Кадрлар тайёрлаш тегишли

таълим (ихтисос) йўналиш бўйича давлат таълим стандарти, ўқув режалар ва фан дастурлари ва уларга қўйиладиган талаблар. Ўқув режалари ва ўқув фанлари дастурларини такомиллаштириш тамойиллари. Ўқув юктамаларини режалаштириш ва уларнинг бажарилишини назорат қилиш методлари. Олий таълим муассасаларида талабалар билимининг назорат қилиш ва баҳолаш.

Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларини давлат аккредитациясидан ўтказиш тартиби, таълим сифати назорати.

Таълим жараёнини ташкил этишда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни қўллаш амалиёти ҳамда раҳбар ва педагог кадрларнинг қонун ижодкорлиги ва ташаббускорлиги.

II. ИЛГОР ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ВА ПЕДАГОГИК МАҲОРАТ

2.1. Педагогнинг инновацион фаолиятини ривожлантириш.

Педагогика ва касб-хунар бўйича муомала қилиш назарияси ва амалиёти. Таълим жараёни қатнашчилари билан ўзаро муносабатларда этика нормалари ва нутқ маданияти.

Инновацион жараёнлар ривожининг замонавий тенденциялари. Таълим сифатини оширишда ўқитувчининг инновацион фаолияти. Инновацион таълимда илгор хорижий тажрибалар интеграцияси. Кредит тизими. ECTS кредитлари: хусусиятлари ва тамойиллари. Ўқув режа ва фан дастурларини такомиллаштириш. Бакалаврият йўналишлари ва магистратура ихтисослари бўйича ўқув жараёнини ташкил этиш ва унинг сифатини таъминлашнинг замонавий методлари. Ўқув машғулотларининг ҳар хил турларини ўтказиш методикаси. Талабаларда танқидий фикрлашни шакллантириш, мустакил ишларини ташкил этиш. Иқтидорли талабалар билан ишлаш.

Педагогнинг креативлиги инновацион таълимнинг муҳим омил сифатида. Креатив фикрлашга йўналтирилган таълим технологиялари: кейс-стади, лойиҳавий таълим, вигаген, скампер, дизайн фикрлаш, синергетик таълим ва портфолио технологияларининг дидактик аҳамияти.

Педагогнинг инновацион фаолият натижаларини баҳолашга тизимли ёндашув. Педагогик фаолият натижаларининг сифат индикаторлари. Педагогнинг мустакил ўзини-ўзи касбий ривожлантириш стратегиялари. Педагогик квалиметрия.

2.2. Тиббий педагогларда тадқиқотчилик компетентлигини ривожлантириш.

Тиббиёт таълим муассасалари ўқитувчилари тадқиқотчилик компетентлиги. Тадқиқотчилик компонентларини такомиллаштириш даражасининг асосий тавсифи. Тиббий таълим педагоглари тадқиқотчилик фаолиятининг когнитив компонентлари асослари.

Нашр қилинган ишларда статистик таҳлил натижаларини тақдим этишнинг замонавий ҳалқаро тамойилларини.

Тиббий маълумотлар базасини статистик қайта ишлаш. Тиббий педагогларда тадқиқотчилик компетентлигини ривожлантиришнинг асосий қондаларини шакллантириш. Тиббиётда қўлланувчи ўлчов шкаллари. Олинган экспериментал маълумотларнинг ўзига хослиги. Статистик қайта ишлаш учун тиббий маълумотлар базасини ташкил этиш. Тадқиқот натижаларини қайта ишловдан ўтказиш учун классификация ва адекват статистик мезонларни танлаб олиш. Статистик ишлов натижаларини интерпретация қилиш.

Тиббиёт тадқиқотлар режаси асосий қондалари. Дастлабки маълумотларни олиш учун қўлланиладиган кўрсаткичлар тавсифи. Маълумотларни классификация қилиш ва статистик қайта ишловнинг асосий усулларини қўллаш.

Тиббий таълим педагоглари процессуал фаолияти компоненти. Малакани эгалаш. Тиббий тадқиқотни режалаштириш. Нашр қилинган ишларда тадқиқот натижаларини тақдим этиш. Илмий тадқиқотчилик ишларида келиб чиқадиган муаммоларни таҳлил этиш. Олинган маълумотлар юзасидан фикрлай олиш ва хулосалар чиқариш. Ўз тадқиқот натижаларини оммага тақдим этиш.

III. ТАЪЛИМ ЖАРАЁНЛАРИДА АХБОРОТ-КОММУНИКАЦИЯ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИНИ ҚЎЛЛАШ

3.1. Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини такомиллаштириш.

Ахборот – коммуникация технологиялари ва уларни таълим жараёнида қўллашнинг дидактик имкониятлари, ахборот тизимлари, шахснинг таълим, тарбияси ва ривожланишида замонавий ахборот технологиялари ва тизимлари. LMS тизимлари – педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини такомиллаштиришнинг воситаси. Web-технологиялар, унинг хусусиятлари ва таълим жараёнида фойдаланиш. Булутли технологиялар.

Google булутли хизматларидан фойдаланган ҳолда ўқув жараёнини ва ахборот таълим майдонини такомиллаштириш.

Педагогик дастурий воситалар (AutoPlayMedia Studio, CourseLab, iSpring Suite, Hot Potatoes ва бошқ.) дан фойдаланиб мультимедиа ўқув курсларини яратиш.

Медиакомпетентлик, педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини Scopus, ScienceDirect, Mendeley тизимлари асосида такомиллаштириш.

3.2. Тиббиётда рақамли трансформация

Рақамли трансформация тушунчаси ва унинг тиббиётдаги ўрни. Рақамли тиббиёт. Тиббий муассасада рақамли ахборотларни бошқаришнинг дастурий таъминоти. Беморларни электрон рўйхатга олиш тизимлари (Medesk, MEDODS, ИнфоКлиника, Renovatio, Clinic365, МЕДМИС, MedWork, МедОфис, Smart Медицина, МедАнгел). Тиббий маълумотлар: уларни тўплаш, сақлаш ва ишлатишда рақамли технологиялар. Тиббиётда илмий тадқиқот жараёнларида олинган натижаларни ахборот технологиялари ёрдамида қайта ишлаш, статистик анализ қилиш (MS Excell, SPSS дастури). Интерактив симуляторлардан тиббий таълимни ташкил этишда фойдаланиш (ZygoteBody, MOOC лардан фойдаланиш). Телемедицина ва унинг тиббиётдаги ўрни.

IV. АМАЛИЙ ХОРИЖИЙ ТИЛ

4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишнинг интенсив усуллари.

Хорижий тилни ўрганишдаги замонавий ёндашулар. Коммуникатив методлардан самарали фойдаланиш. Хорижий тилни ўрганишда грамматиканинг аҳамияти (грамматика ва лексика – B1, B2). Маданиятлараро мулоқот компетенцияси (Ўзбек ва хорижий тилда сўзлашувчи халқлар маданияти, урф-одатлари, анъаналари ҳақида чет тилда гапира олиш). Соҳага йўналтирилган тил кўникмаларини ривожлантириш, мутахассислик фанларини хорижий тилда ўқитишни лойиҳалаштириш. Илмий тадқиқотларга йўналтирилган тил кўникмаларини ўзлаштириш, илмий мақолаларнинг резюмесини тайёрлаш, хорижий адабиётлар билан ишлаш. Хорижий мутахассислар билан мулоқот стереотиплари. Электрон хатлар ёзиш, хорижий тилда тақдимотлар тайёрлаш. Тил кўникмалари диагностикасининг асessment технологиялари.

Қундалик ва иктымий ҳаётга оид мавзулар, тили ўрганилаётган мамлакатлар маданияти ва анъаналари. Ўзбекистон ҳақида, мамлакатимизнинг машҳур инсонлари тўғрисида қисқача маълумот, резюме

тўлдирини, оммавий ахборот воситалари, маданий ҳордиқ, телефонда суҳбат, саёҳат ва туризм, транспорт соҳаси, кашфиётлар, санъат, фан ва таълим соҳаси, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, даврнинг энг долзарб муаммоларини ўрганиш, муҳокама ва таҳлил қилиш.

V. ТИЗИМЛИ ТАҲЛИЛ ВА ҚАРОР ҚАБУЛ ҚИЛИШ АСОСЛАРИ

5.1. Таълим жараёнини бошқаришда тизимли таҳлил ва қарор қабул қилишнинг замонавий технологиялари.

Тизим, тизимли таҳлил ва тизимли ёндашувнинг мазмун-моҳияти. Олий таълим тизими: таркиби, мақсад ва вазифалари. Педагогик жараён ва унинг тузилмавий асослари. Ўқув фанлари мазмуни ва уларни ўқитишдаги изчиллик асослари. Педагогик фаолиятда муаммолар: бакалаврият ва магистратура таълим дастурларида изчиллик ва мослашувчанликни ташкилий ва методик таъминлаш; кадрлар буюртмачилари ва меҳнат бозори эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режалари ва фанлар дастурларини шакллантириш; кадрлар тайёрлаш сифатига таъсир кўрсатадиган омиллар; таълим, фан ва ишлаб чиқаришни интеграциялаш; интидорли талабаларни қидириб топниш, танлаш ва улар билан ишлаш методлари. Тизимли фикрлаш.

Педагогик тизимда тахтилий фаолият. Аналитик ва сифатли усуллар. Педагогик фаолиятда тизимли таҳлил усуллари.

Қарор қабул қилишнинг мазмун-моҳияти, тамойиллари ва унга нисбатан бўлган ёндашулар. Педагогик жараёнда қарор қабул қилишга қўйилган талаблар, унинг турлари ва психологик жиҳатлари. Педагогик фаолиятда қарорнинг шаклланиши, қабул қилиш босқичлари ва исрофини таъминлаш. Олий таълимда менежмент ва маркетинг асослари.

5.2. Далилларга асосланган тиббиёт

Далилларга асосланган тиббиётни замонавий тиббиётда ўрни. Тиббий тадқиқотларни асосий дизайнлари. Илмий тадқиқот дебочаси. Илмий тадқиқот асосий категориялар ва тушунчалар. Клиник тадқиқотлар босқичлари, клиник тадқиқот усуллари классификацияси. Ёзма, аналитик тадқиқот усуллари. Клиник – экспериментал тадқиқотлар. РКИ, Систематик шарҳ ва мета-таҳлил. Рандомизирланган тадқиқотларнинг олиб бориш усуллари. Таъсир этиш. Солиштириш. Тадқиқотларни олиб боришда “ниқоблаш” усулини қўллаш. Ниқоблаш усуллари. Систематик шарҳлар тузишнинг босқичлари, мақсади. Натижаларни баҳолаш усуллари аниқлаш. Олтин стандарт. Асосланганлик даражаси ва тавсиялар пирамидаси. Интернетдан ишончли ахборотларни қидириш. Клиник

протоколлар ишлаб чиқиш ва амалиётга тадбиқ этиш. Педагогик ўқув жараёнида (PBL) муаммоларни ўқитишни тиббиёт мактабларида ривожланиши, клиник муаммоларни яратиш ва далилларга асосланган маълумотларга асосланиш. Клиник қўлланмалар таҳлили. Касалликлар скрининги. Профилактика ва скрининг. Профилактика даражалари. Бирламчи, иккиламчи, учламчи профилактика. Даврий текширувлар мақсади. Замонавий таълим тизимида ДАТни ўрни ва интеграцияси.

VI. Махсус фанлар

6.1. Стоматологияда илмий-услубий янгилик ва ютуқлар.

Стоматология фанларининг таракқиёт йўналишлари: хирургик стоматология, терапевтик стоматология, болалар стоматологияси, ортопедик ва ортодонтик стоматология ва бошқалар. Стоматология фанларининг долзарб масалалари. Стоматология фанларининг инновациялари: дентал имплантация, нейлонли протезлар, синуслифтинг, консиз операция технологиялари, юз-жағ протезлари, суяк тўқимасини регенерациясига йўналтирилган суяк пластикаси ва технологиялари ва бошқалар. Стоматология фанларида инновацияларни қўллаш истиқболлари.

Стоматология фанлари кесимидаги касалликларни халқаро таснифларни қиритиш. Стоматологик касалликларини тахтишлашда 3D компьютер томографияси қўлланилиши. Тиш протезлашда CAD-CAM тизимдан фойдаланиш. Юз-жағ соҳаси нуқсонларини даволашда 3D принтерларидан фойдаланиш. Стоматология фанларида охириги йилларда бажарилган илмий тадқиқот натижаларидан фойдаланиш.

Пародонт касалликларининг олдини олиш мезонлари. Дентал имплантациянинг турли асоратларининг олдини олиш. Оғиз бўшлиғи соҳаси органларини тиклаш операцияларида асоратларнинг олдини олиш. Жарроҳлик стоматология касалликларининг олдини олиш мезонлари. Юз жағ соҳасида онкологик касалликларининг олдини олиш чора тадбирлари. Болаларда тиш қаттиқ тўқимаси касалликларининг олдини олиш усуллари.

6.2. Стоматология фанларини ўқитишга замонавий ёндашулар

Стоматология таълим муассасаларидаги ўқув-тарбия жараёнини модернизациялаш. Стоматология соҳасида мутахассислар тайёрлаш тизими сифат даражасини ошириш. Стоматология соҳаси ходимларининг касбий компетентлигини ривожлантириш. Стоматология соҳасига оид замонавий илгор хорижий тажрибалар. Стоматология йўналишида илмий-техник инновациялар. Стоматология соҳасида истиқболли вазифалар.

Стоматологияда давр талабларига мос равишда ривожлангани замонавий инновацион технологиялари.

Аҳоли саломатлигини асраб-авайлашни таъминлашга масъул бўлган стоматология мутахассисларининг тайёрлашда амалиётни кенгрок қўллашни жорий этиш.

Ривожланган давлатларнинг стоматологик хизмат кўрсатиш борасидаги илгор тажрибалари таълим жараёнига тadbик этиш.

Кейинги йилларда соғлиқни сақлаш соҳасини ислох юлшига доир норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни стоматология соҳасида амалиётга тadbик этиш.

Стоматология амалиётда симуляцион технологияларнинг техник ва методик аспектларини эгаллашнинг роли ва ўрни. Стоматология фанларини таълимнинг янги педагогик технологиялари ва ўқитиш услубларини жорий этишнинг халқаро амалиётга мувофиқ таълим жараёнини ташкил этиш.

VII. Малакавий аттестация

Тингловчиларнинг малакавий аттестацияси касбий, ўқув-методик ва илмий-методик фаолнати натижалари (электрон портфолиода қайд этилган кўрсаткичлари), якуний тест синовлари ҳамда Аттестация комиссиясида битирув ишнини ҳимоя қилиш асосида ўтказилади.

Амалий машғулотларни ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотларда тингловчилар ўқув модуллари доирасидаги ижодий топшириқлар, кейслар, ўқув лойиҳалари, технологик жараёнлар билан боғлиқ вазиятчи масалалар асосида амалий ишларни бажарадилар.

Амалий машғулотлар замонавий таълим услублари ва инновацион технологияларга асосланган ҳолда ўтказилади. Бундан ташқари, мушакил ҳолда ўқув ва илмий адабиётлардан, электрон ресурслардан, таркатма материаллардан фойдаланиш тавсия этилади.

Мушакил малака оширишни ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Мушакил малака ошириш қўидаги шаклларни ўз ичига олади: очик ўқув машғулотлари ва маҳорат дарсларини ташкил этиш, иқтидорли ва истеъодли талабалар билан ишлаш, илмий конференцияларда маъруза билан қатнашиш; илмий журналларда мақолалар чоп этиш; кўргазма ва танловларда иштирок этиш; илмий лойиҳаларда иштирок этиш; халқаро

(импакт-факторли) нашрларда мақолалар эълон қилиш; ихтиро (патент), рационализаторлик тақлифлари, инновацион ишланмаларга муаллифлик қилиш; монография, муаллифлик ижодий ишлар каталогини тайёрлаш ва нашрдан чиқариш; ўқув адабиётлари (дарслик, ўқув қўлланма, методик қўлланма)ни тайёрлаш ва нашрдан чиқариш; фалсафа доктори (PhD) даражасини олиш учун ҳимоя қилинган диссертацияга илмий раҳбарлик қилиш.

Педагог кадрларнинг мушакил малака ошириш натижалари электрон портфолио тизимида ўз аксини топади.

Мушакил малака ошириш даврида педагоглар асосий иш жойи бўйича педагогик амалиётдан ўтадилар. Педагогик амалиёт даврида педагог асосий иш жойи бўйича кафедранинг етакчи профессор-ўқитувчиларини 2 та дарсини кузатадилар ва тақлил қиладилар ҳамда кафедра аъзолари иштирокида талабалар гуруҳи учун 1 та очик дарс ўтказадн. Очик дарс тақлили ҳамда педагог томонидан кузатилган дарслар хулосалари кафедранинг йиғилишида муҳокама этилади ва тегишли кафедранинг баённомаси билан расмийлаштирилади.

Дастурнинг ахборот-методик таъминоти

Модулларни ўқитиш жараёнида ишлаб чиқилган ўқув-методик материаллар, тегишли соҳа бўйича илмий журналлар, Интернет ресурслари, мультимедиа маҳсулотлари ва бошқа электрон ва коғоз вариантдаги манбаалардан фойдаланилади.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ

I. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарлари

1. Каримов И.А. Ўзбекистон мустақилликка эришиш оstonасида. - Т.: "Ўзбекистон", 2011.
2. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамыз. - Т.: "Ўзбекистон", 2017. - 488 б.
3. Мирзиёев Ш.М. Миллий тараққиёт йўлимызни қатъий билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз - Т.: "Ўзбекистон", 2017. - 592 б.

II. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар

4. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. - Т.: Ўзбекистон, 2018.
5. Ўзбекистон Республикасининг "Таълим тўғрисида"ги Қонуни.
6. Ўзбекистон Республикасининг "Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида"ги Қонуни.
7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги "Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПФ-4732-сонли Фармони.
8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 2 февралдаги "Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг қондаларини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-2752-сонли қарори.
9. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги "Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида"ги 4947-сонли Фармони.
10. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли қарори.
11. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг кенгайтириш янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 2017 йил 27 июлдаги ПҚ-3151-сонли қарори.
12. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Нодават таълим хизматлари кўрсатиш фаолиятини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 2017 йил 15 сентябрдаги ПҚ-3276-сонли қарори.
13. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 3 февралдаги "Хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш ва оила институтини мустаҳкамлаш соҳасидаги фаолиятни тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари

тўғрисида"ги ПФ-5325-сонли Фармони.

14. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга ошириладиган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокчини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги 2018 йил 5 июндаги ПҚ-3775-сонли Қарори.

15. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "2019-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини инновацион ривожлантириш стратегиясини тасдиqlаш тўғрисида"ги 2018 йил 21 сентябрдаги ПФ-5544-сонли Фармони.

16. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 июндаги "2019-2023 йилларда Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетида талаб юқори бўлган малакали кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш ва илмий салоҳиятини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-4358-сонли Қарори.

17. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 27 майдаги "Ўзбекистон Республикасида коррупцияга қарши курашиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПФ-5729-сон Фармони.

18. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 11 июлдаги «Олий ва ўрта махсус таълим тизимига бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4391-сонли Қарори.

19. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 11 июлдаги «Олий ва ўрта махсус таълим соҳасида бошқарувни ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПФ-5763-сон Фармони.

20. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 27 августдаги "Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларининг узлуксиз малакасини ошириш тизимини жорий этиш тўғрисида"ги ПФ-5789-сонли Фармони.

21. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 26 сентябрдаги "Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 278-сонли Қарори.

III. Махсус адабиётлар

22. Ишмухамедов Р.Ж., Юлдашев М. Таълим ва тарбияда инновацион педагогик технологиялар. - Т.: "Нихол" нашриёти, 2013, 2016. - 279 б.

23. Креативная педагогика. Методология, теория, практика. / под ред. Попова В.В., Круглова Ю.Г. - 3-е изд. - М.: "БИНОМ. Лаборатория знаний", 2012. - 319 с.

24. Каримова В.А., Зайнутдинова М.Б. Информационные системы. - Т.: Aloqachi, 2017. - 256 стр.

25. Информационные технологии в педагогическом образовании / Киселев Г.М., Бочкова Р.В. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Дашков и К, 2018. - 304 с.

26. Natalie Denmeade. Gamification with Moodle. Packt Publishing - ebooks Account 2015. - 134 pp.

27. Paul Kim. Massive Open Online Courses: The MOOC Revolution. Routledge; 1 edition 2014. - 176 pp.

28. William Rice. Moodle E-Learning Course Development - Third Edition. Packt Publishing - ebooks Account; 3 edition 2015. - 350 pp.

29. English for academics. Cambridge University Press and British Council Russia, 2014. Book 1,2.

30. Karimova V.A., Zaynutdinova M.B., Nazirova E.Sh., Sadikova Sh.Sh. Tizimli tahlil asoslari.- T.: "O'zbekiston faylasuflar milliy jamiyati nashriyoti", 2014. -192 b.

31. Yusupbekov N.R., Aliev R.A., Aliev R.R., Yusupbekov A.N. Boshqarishning intellectual tizimlari va qaror qabul qilish. -Toshkent: "O'zbekiston milliy ensiklopediyasi" DIN, 2015. -572b.

32. Стоматологияда қўлланилувчи дори воситалари. Ризаев Ж.А. - Т.: "Voris-nashriyot", 2012

33. Болалар оғиз бўшлиғи шиллик кавати касалликлари атласи - Муртазаев С.С., Махсумова С.С., Абдуазимова Л.А., Ишанова М.К. Т.: "Тафаккур - бўстони" нашриёти, 2019

34. Ортодонтия ва болалар учун тиш протезлари. - Абдуазимов А.Д., Файзуллаев Ф.Ш. - Т.: Абу Али ибн Сино номидаги тиббиёт нашриёти, 2002

35. Факультетская детская терапевтическая стоматология. Даминова Ш.Б., Халилов И.Х., Мирсалихова Ф.Л., Махсумова С.С., Муртазаев С.С. -Т.: "Тафаккур бўстони" нашриёти, 2015

36. Юз-жағ травматологияси, Азимов М.И., -Т.: 2012

37. Атлас анатомии зубочелюстной системы для имплантологов. Жан-Франсуа Годри при участии Бернара канна, Лока Жилло - 2018

I. Интернет сайтлар

38. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги:

39. www.edu.uz

40. Бош илмий-методик марказ: www.bimtm.uz

41. www.Ziyonet.Uz

42. www.minzdrav.uz

43. www.tsd.uz

44. www.class-centr.com

45. www.edx

46. www.e-kutubxona.uz

"ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН":

Олий таълим тизими педагог ва риббар кадрларини тайيارлаш ва уларнинг малакасини ошириш маркази
"Илмий-методик марказ"нинг директори
Тошкент шаҳри, 1-бўлиқ, 1-кўча, 1-йил
Тошкент, Ўзбекистон Республикаси
2019 й.

Тошкент шаҳри, 1-бўлиқ, 1-кўча, 1-йил
Тошкент, Ўзбекистон Республикаси
2019 й.

"КЕЛИШТИЛГАН":

Соғлиқни сақлаш вазирлиги
Фол ва таълим Бош ботиқмаси

Бошқарма бошлиғи _____ 9 С.Исмаилов
_____ 2019 й.

М.9.